

תיק תיעוד מקדים גבעת הפרוז'קטור קיבוץ ארז

נערך עבור : קיבוץ ארז
שם העורכת: ד"ר נטלי מסיקה
31/1/2017

תוכן עניינים

• תודות לחברי קיבוץ ארז שסייעו בהכנת התיק:
יצחק אמיתי, יהודה שחור, משה "מק" קופרמן, גדעון
ארליך, אבנר מלמד, גילדה ארליך וטלי אמיתי מנהלת
מהארכיון.

פרק	שם	עמוד
1	נתונים כלליים	3
2	נתונים סטטוטוריים	4
3	רקע היסטורי תרבותי	5
4	תיאור מצב קיים	17
5	סיכום-הערכת האתר	32
6	פרטי עורך תיק התיעוד	33
7	מקורות	34
8	נספח	35

1. נתונים כלליים

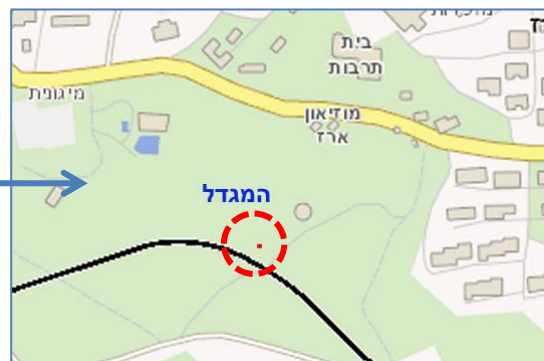
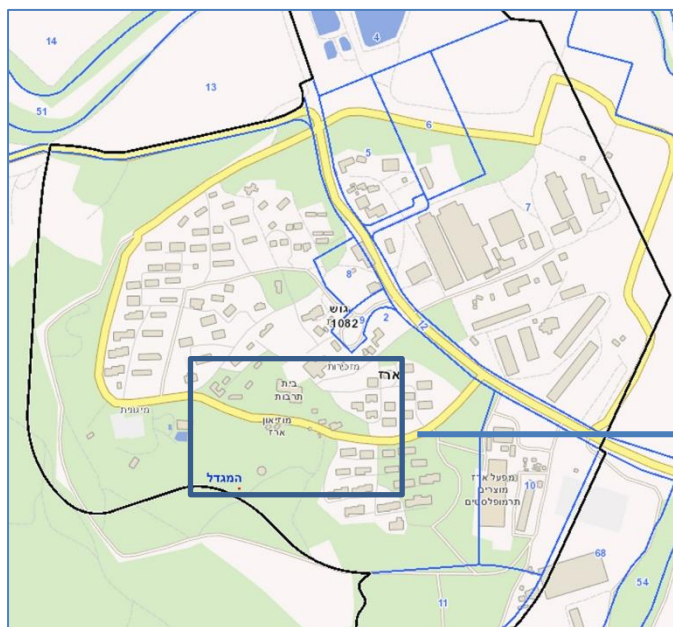
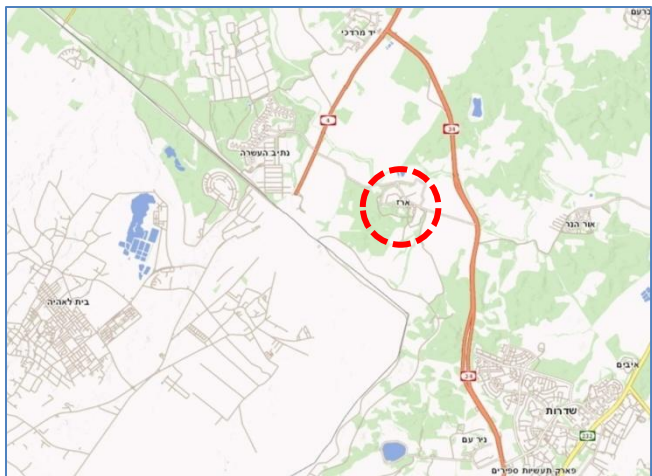
1.1 שם האתר: גבעת הפרוז'קטור, קיבוץ ארז, נוסד 1949.

1.2 גוש / חלקה: גוש 1082, חלקה 2

1.3 גבולות התוכנית: טרם נקבע.

1.4 סוג בעלות: רמ"י וקיבוץ ארז

1.5 תאור תמציתי של האתר: תיק תיעוד זה עוסק במגדל הפרוז'קטור הממוקם על גבעה מדרום לכביש ההיקפי של קיבוץ ארז במרחק של כ-1.3 ק"מ מגבול עזה. המגדל נבנה בשנת 1951 ע"י חברי הקיבוץ במטרה להאיר ולשמור על הגבעה מפני מסתננים. השמירה במקום נעשתה בידי חברי הקיבוץ עד לשנת 1967.

1. מפה אזורית ומפת גוש/ חלקה עם סימון מיקום מגדל הפרוז'קטור (מתוך: GovMap)

2. נתונים סטטוטוריים

2.1-2.2 שם, מספר תוכנית מוצעת, שטח תוכנית: טרם נקבע.

2.3 שטח בנוי במ"ר של המבנה: 2.1 מ"ר.

2.4 זכויות בנייה מוקנות: קיבוץ ארז ורמ"י.

2.5 יעוד עפ"י תכנית תקפה: לפי תב"ע 2/117/03/7 האזור שבו

ממוקם המגדל מוגדר למגורים.

2.6 – 2.7 פרוט תוכניות לשימור ונתונים מרשימת השימור:

טרם נקבע סטטוטורית.

2.8 שטח עתיקות: באזור המגדל נמצאו שרידי הכפר הערבי דימרה. ושרידי

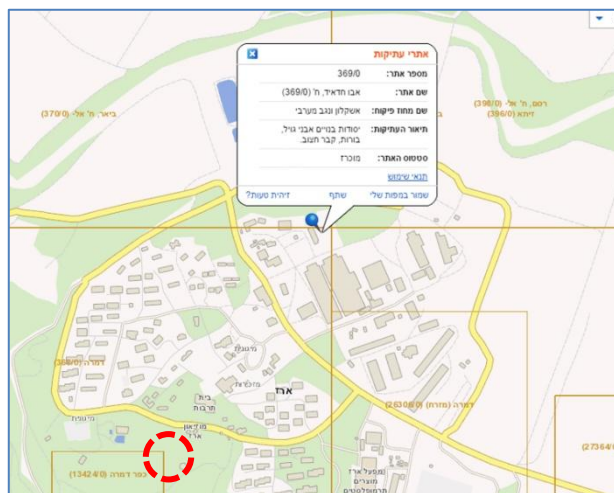
האתר ח' אבו חדאיד (מס' 368/0). במקום נמצאו כפר ביזאנטי ובהם יסודות,

בית קברות עתיק, רצפת פסיפס, מערות, עמודים, כותרות ופסל גריפון מכונף.

2.10 תכנון ביחס פרויקטים חדשים: האדריכליות צופיה רוזנר סלע ואיריס

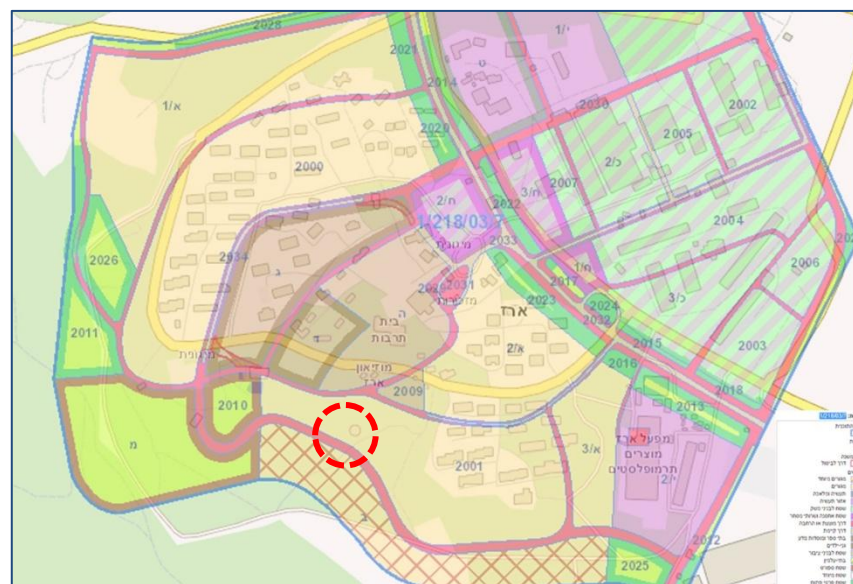
ברנשטיין ערכו תוכנית "שביל בין המגדלים" המחברת בין גבעת האנדרטה

לגבעת הפרוז'קטור מינואר 2015 (ר' ספח 1).

3. סימון אתרי עתיקות והגריפון המכונף מחפירות

האתר (מתוך: GovMap ארכיון קיבוץ ארז)

2. תב"ע 2/117/03/7 משנת 2003 – (מתוך: GovMap)

3. רקע היסטורי תרבותי

3.1 שמות היסטוריים של האתר: קיבוץ ארז הוקם ע"י בני הכשרות "ארז" ו"החולשים", שהיו בוגרי מלחמת העצמאות והם שהעניקו לו את שמו.

3.2 התפתחות האזור והקשר בין האתר לאזור השנים: קיבוץ ארז עלה על הקרקע בתאריך 26 באוקטובר 1949, בסמוך לכפר הערבי נג'ד, על אדמותיו יקום בשנת 1957 קיבוץ אור הנר. ערב המלחמה התארגנו בקבוצת כנרת, ומשם גויסו לגדוד השלישי בפלמ"ח – גדוד יפתח. באוקטובר 1950 עבר הקיבוץ למקום בו היה עד לשנת 1948 הכפר הערבי דימרה, שהיה קרוב יותר לגבול, ומאידך עשיר יותר במים. המעבר לדימרה ארך זמן רב, שכן היה צריך לבנות את תשתית הישוב החדש לפני המעבר אליו, אך לבסוף התאחדו כל חברי הקבוצה. בשנת 1952 בזמן פילוג הקיבוץ המאוחד עזבה קבוצת חברים קטנה, כעשרים איש, את ארז ועברה לקיבוץ צובה. זה היה הפילוג היחידי בחבר הקבוצות. לאחר העזיבה נשארו בקיבוץ פחות מ-60 איש אולם עם השנים הישוב התאושש, נבנו בתי קבע הראשונים, המשפחות התרחבו, כמו גם ענפי החקלאות והתעשייה.

4. ההגעה לנג'ד, האתר הראשון של הקיבוץ
(מתוך: אתר קיבוץ ארז)

5. ראשית ההתיישבות בדימרה / ארז
(מתוך: אתר קיבוץ ארז)

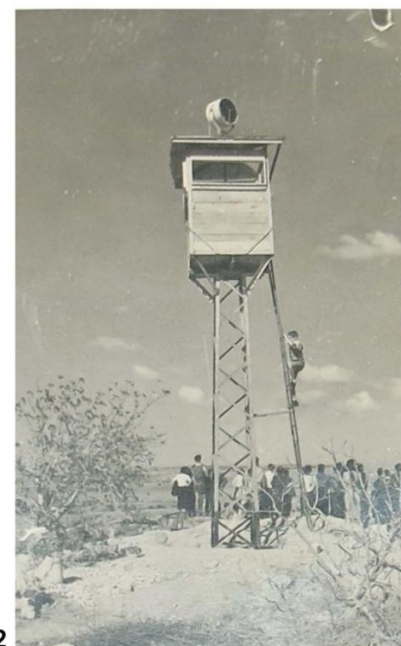

3.2 מגדל הפרוז'קטור:

7. ציור של מגדל הפרוז'קטור בידי החבר אליעזר שרף (מתוך: ארכיון קיבוץ ארז)

עם השנים המגדל היה לסמל של ראשית ההתיישבות בקיבוץ ארז והוא אף הונצח באיור של בול פרי יצירתו של החבר אליעזר שרף.

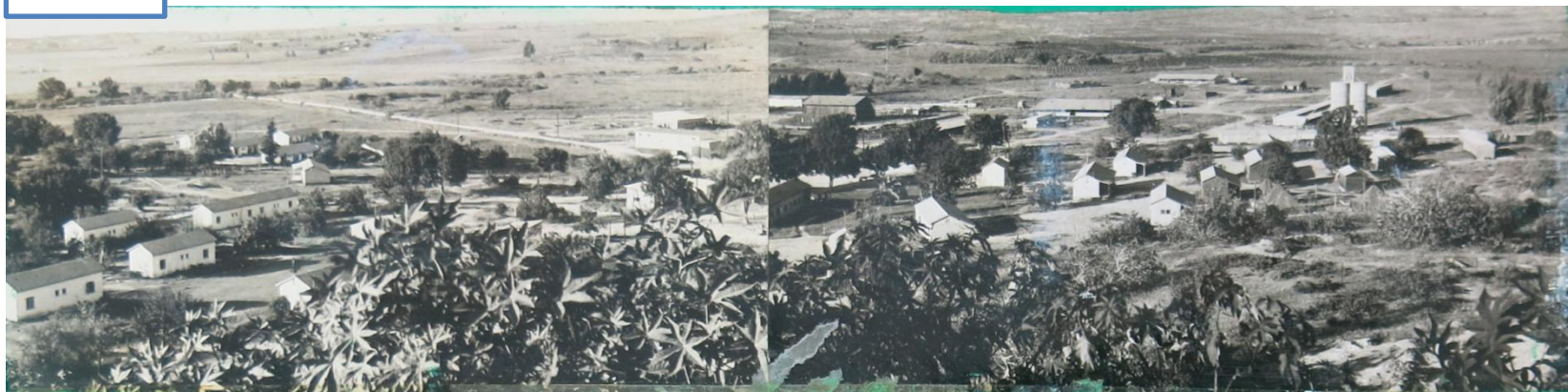

6. מגדל הפרוז'קטור (מתוך: ארכיון קיבוץ ארז)

1954

1957

8. ארז – שנים ראשונות (מתוך: ארכיון קיבוץ ארז).

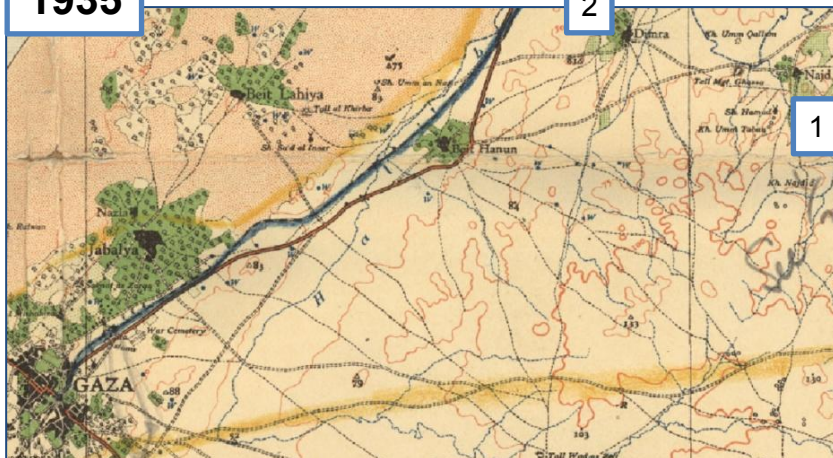
3.3 הצגה וניתוח של מפות היסטוריות

1880

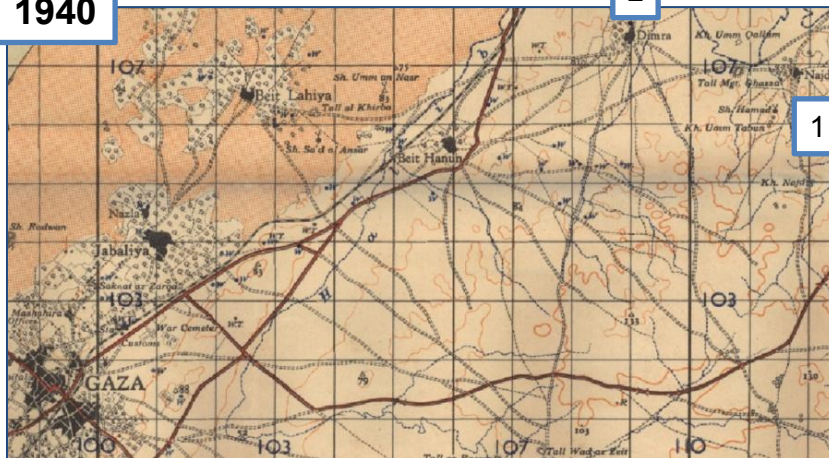

9. מפה אזורית. הישוב דימרה מכונה מפה זו בשם "תימרה". בסמוך אליו בצעו התורכים חפירה לצורך הכנת פסי רכבת שהובילה מדר סונייד להודג'. המסילה פעלה בימי מלחמת העולם הראשונה, בין נובמבר למרץ 1917 (מקור: עמוד ענן, מפת סקר PEQ).

1935

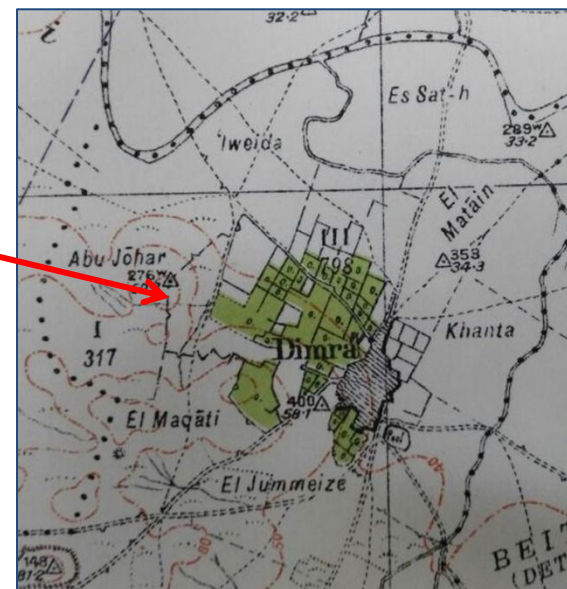

1940

10. מפה אזורית עם סימון הכפר נג'ד (1) ודימרה (2) (מקור: GOVMAP).

1942

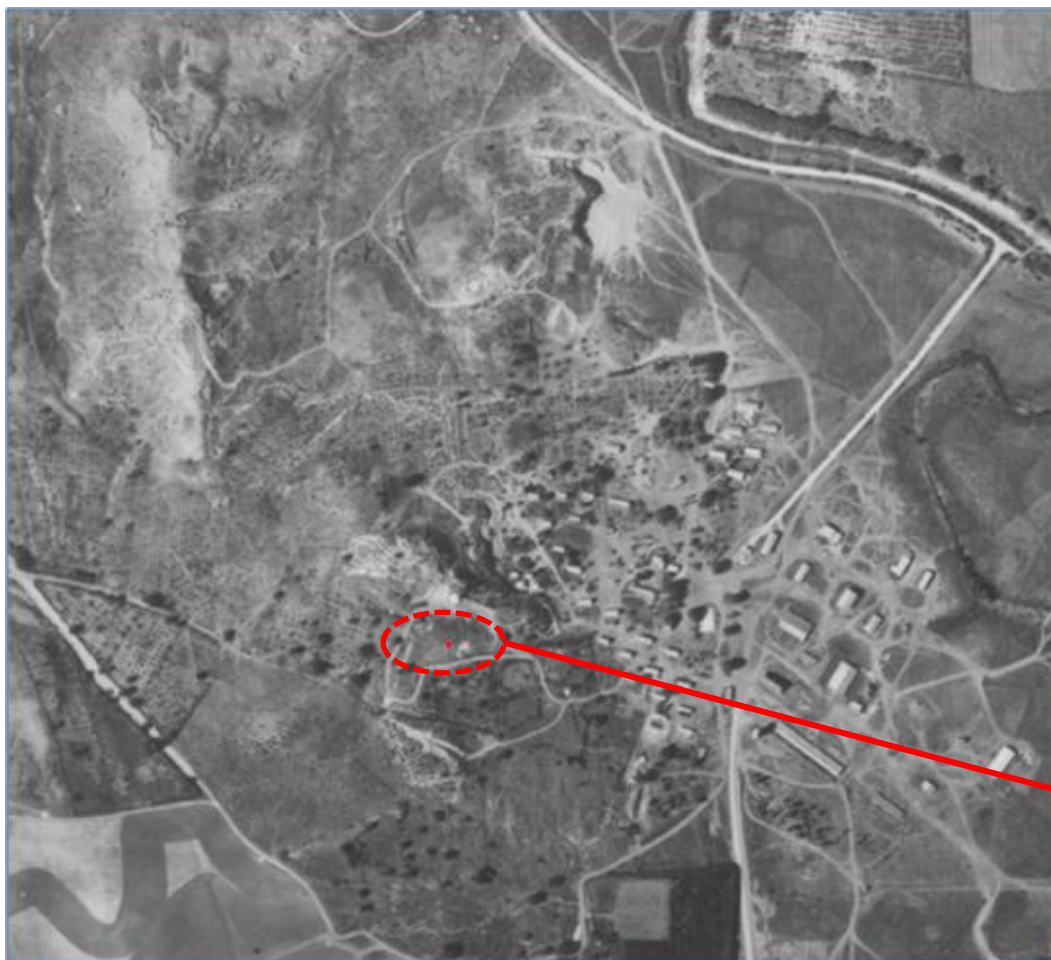
11. אזור הכפר דימרה בין השנים 1941-2 שהיה אחד הכפרים הגדולים באזור. ממערב לכפר היה מחנה בריטי ענק ששימש כמתקן אימונים ללוחמה נגד טנקים. עם תום מלחמת העולם השנייה התפנו הבריטים, וערביי המקום לקחו את חומרי הבנייה שהיו במחנה. בפינה שמאלית תחתונה ניתן לראות את בית חנון שברצועת עזה (מקור: ספריית החוג לגיאוגרפיה, אונ' ת"א.)

(מקור: ספריית החוג לגיאוגרפיה, אונ' ת"א) .

3.3 הצגה וניתוח של תצ"א היסטורי

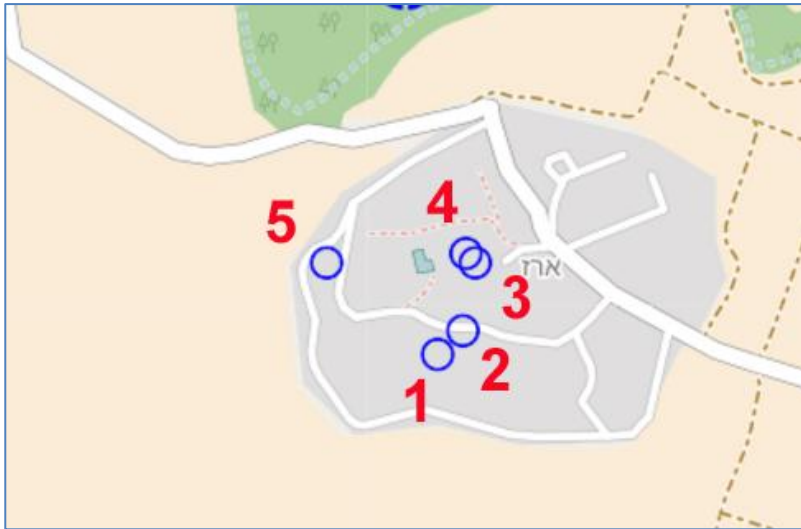
13. תצ"א משנת 1945, וסימון הכפר דימרה
ודיר סונייד שמצפון לו (אזור קיבוץ יד מרדכי
היום). ממערב נראים חולות רצועת עזה.
(מקור: ספריית החוג לגיאוגרפיה, אונ' ת"א)

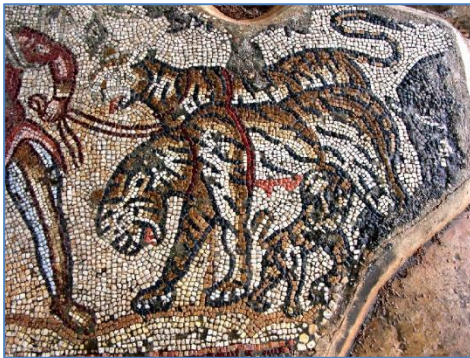

14. תצ"א משנות ה-50 המוקדמות, סימון הגבעה ומיקום מגדל הפרוז'קטור ובריכת האגירה (מקור: ספריית החוג לגיאוגרפיה, אוני' ת"א)

3.4 סימון אתרים היסטוריים קיימים באזור הקיבוץ

15. אתרים היסטוריים סמוכים לאתר (מקור: עמוד ענן)

16. האנדרטה ופסיפס האריות
(מקור: אתר קיבוץ ארז)

1- גבעת הפרוז'קטור

2- מוזיאון קיבוץ ארז - צמד צריפים המשמשים כמוזיאון הקיבוץ ומרכזים בתוכם פרטים נוסטלגיים משנותיו הראשונות של הקיבוץ. בין הצריפים - מתחם של ממצאים ארכיאולוגיים: כותרות -עמודים -מתקני כתישה ועוד. צריף שלישי נוסף -הועתק ממקומו למרכז הקיבוץ לטובת הפאב המקומי.

3- מרכז הקיבוץ - במרכז הדשא המרכזי של הקיבוץ נותרו עצים עתיקים גדולים ובהם שיזף, שקמים ועצי תות. העצים הם שריד מהכפר דימרה. מדרום למדשאה הגדולה - חדר האוכל ומועדון חברים ובכניסה אליו "סלע הראשונים" - המציין את ראשית ההתיישבות של הקיבוץ בנג'ד בתאריך 26.10.49.

4 - שרידי פסיפס ביזאנטי - שרידי פסיפס ביזאנטי שנמצא במרומי הגבעה והועתק למרכז הקיבוץ. מתאר דמות המחזיקה בחבל וסביבו אריות -ככל הנראה מאלף בקרקס.

5- אתר זכרון ללוחמי הפלמ"ח שנפלו במלחמת העצמאות - הוקם ביוזמת חברי קיבוץ ארז.

3.4 סימון אתרים היסטוריים קיימים באזור הגבעה

1. שרידי מבני הכפר / האתר הארכיאולוגי - קירות אבן מדופנות בטיח. ריכוז של חרסים מתקופות שונות.
2. מגדל שמירה – מיכל פח המוצב על גבי עמוד ברזל. נוסף בשנת 1967, כחלק מהכשרת הגבעה לצרכי בטחון כולל חפירת תעלות הגנה.
3. שוחות ותעלות – נבנו ע"י חברי הקיבוץ בסיוע צה"ל בימי מלחמת ההתשה.

1

2

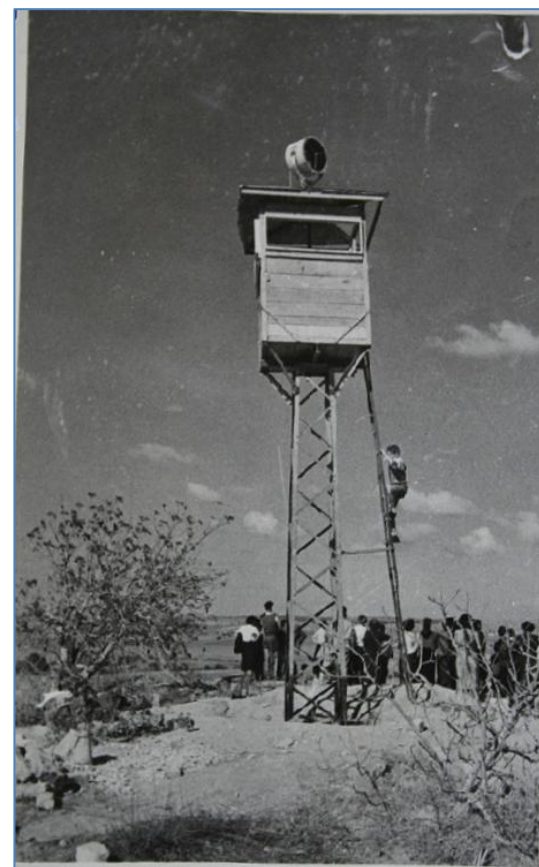
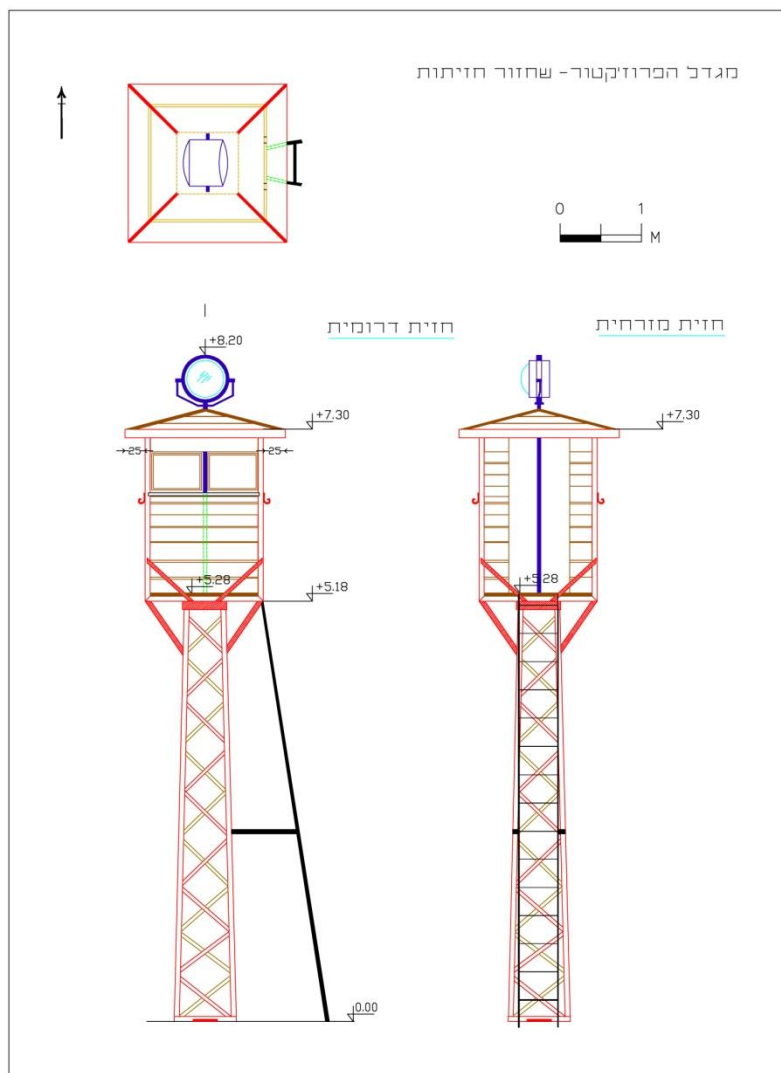

3

17. שרידים נוספים בגבעה
(צילומים: מסיקה- תמנע 2016)

3.5 תוכנית / חזיתות מבנה מקורי

18. צילום ושרטוט חזיתות מגדל הפרוז'קטור
(מקור: ארכיון קיבוץ ארז; ערכה: מסיקה 2017).

3.6 – 3.8 בעלות לאורך שנים, שימושים ומתכננים:

בסיס מגדל הפרוז'קטור נלקח שילל מעמוד חשמל בריטי וה"כלוב" עצמו נוצר בידי זרח, חבר הקיבוץ.

מלאכת ההרכבה נעשתה בשיתוף חברי הקבוצה.

הפרוז'קטור היה בשימוש משנת 1951 – 1967.

"הפרוז'קטור"

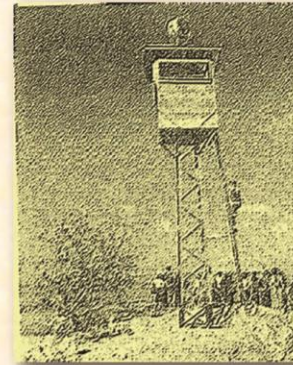
עם החלטתנו לעבור לדימרה, נראה לנו ברור, כמקובל עוד מימי חומה ומגדל – שקודם כל מעמידים פרוז'קטור – כך, שעוד בנגיד כבר התחלנו לדאוג לכך. הצרה הייתה שלמדינה החדשה בת השנתיים, היה בקושי כסף לקנות אוכל, וודאי שלא חומרים מהם אפשר לבנות מגדל. זאת הייתה תקופת הצנע המפורסמת והכל היה במשורה.

מישהו מהחברים אמר שראה על יד הכפר ברברה (היום – מבקיעים) עמוד חשמל ששרד בודד מקו המתח הגבוה שמתחו הבריטים לעזה, ופורק ע"י הערבים. זה נתן את הרעיון לאמץ את היתרון, ולהתקין עליו את הפרוז'קטור. ואכן, באחד מערבי השבתות, לאחר ארוחת הערב, כשכולם בבגדי שבת, בחשכת הלילה, כדי שלא יראו אותנו (אני לא יודע ממה פחדנו – כי כביש זה היה כביש כמעט ליום מקום...)

יצאנו הרבה אנשים, כי העמוד הזה היה מברזל ואמור היה להיות כבד מאוד. המסגר – זרח, הכין את כל הציוד שכלל מיכל חמצן ומערכת שנועדה ליצר את גז הקרביד שבלעדיו אי אפשר היה להפעיל את הברנר שאתו היה אמור לחתוך את העמוד. בכדי לייצר את גז הקרביד היה מכל המיועד לכך, אליו הכניסו את אבני הקרביד, אטמו את המכל ומכל נוסף שהכיל מים וצינור עם ברז העביר מים תחת בקרה אל אבני הקרביד, הפגישה ביניהם יצרה את הגז.

כשהגענו למקום, הסתבר שמכל גז הקרביד ריק. למזלנו,

המסגר זרח, לקח בחשבון גם את זה, והביא אתו חומר גלם לייצור הגז ופתח את המכל האטום, שבו מניחים את אבני הקרביד. כולם ניסו לעזור ואחד החברים החליט לבדוק את שעון הלחץ והדליק גפרור שיחיה אור בזמן שזרח פתח את מגוף המכל. למזלנו, מיכל הקרביד היה כמעט ריק לגמרי ומעט הגז שנשאר בו פרץ החוצה ונדלק במכת אש לא גדולה, אבל הספיקה לחרוך את קצות שיער הבלורית של זרח.

המגדל בשנות ה-50

בקיטור, העמוד נחתך ונפל כפי שתוכנן, ואז העמסנו את העמוד על משאית ה"מק" הגדולה שהייתה לנו. הסתבר, שהעמוד היה ארוך יותר מהמכונית והמשקל של החלק הבולט מאחור, היה יותר כבד מהחלק שהיה עליה. אז, כל החברים התיישבו על החלק הקדמי של העמוד וזה הספיק כדי להרים את חלקו האחורי. בדרכנו לנגיד בדרכי העפר המשובשות של אותם זמנים, גרמה הנסיעה לחלק הקדמי של העמוד עליו ישבו החברים, לעלות ולרדת עם כל היושבים עליו. בקיטור, אם היה לנו אז השכל שיש לנו היום, היינו עושים זאת בשיטות הובלה אחרות.

את בניית הכלוב בראש העמוד היה אמור לבנות לייזר והוא גם זה שתכנן אותו, אך לייזר נעדר מהבית כמה ימים, ולפיכך בנה זרח את הכלוב, למגינת לבו של לייזר... לאחר בניית הכלוב העברנו את העמוד ואת הכלוב לדימרה, הפעם על שתי עגלות רתומות לטרקטור ה-D4 שהיה לנו.

העמדת העמוד נעשתה כך: את העמוד השכבנו כשתחתיתו מעוגנת על פי הבור שעליו הפרוז'קטור היה אמור לעמוד ועם כבל רתום לטרקטור משכנו את חלקו העליון של העמוד, כששתי קבוצות של חברים עם חבלים הקשורים לעמוד משני צדדיו מחזיקים בו שלא ייפול לצדדים. מה שנותר לעשות – לבטן את בסיס העמוד ולהתחבר לחשמל – והרי לכם פרוז'קטור חי ומאיר את שטח החצר ועד לגבול הגיע האור.

הייתה עוד בעיה קטנה: פנס. היה לנו אמנם פנס קטן, אך רצינו פנס גדול יותר, שאותו השגנו – עד כמה שזכור לי – עם פרוטקציה מחיל הים, בהשאלה. פנס זה, אם לא מכרו אותו לסוחר המתכות כמו שעשו לכמה אינסטרומנטים אחרים, נמצא איפה שהוא במשק.

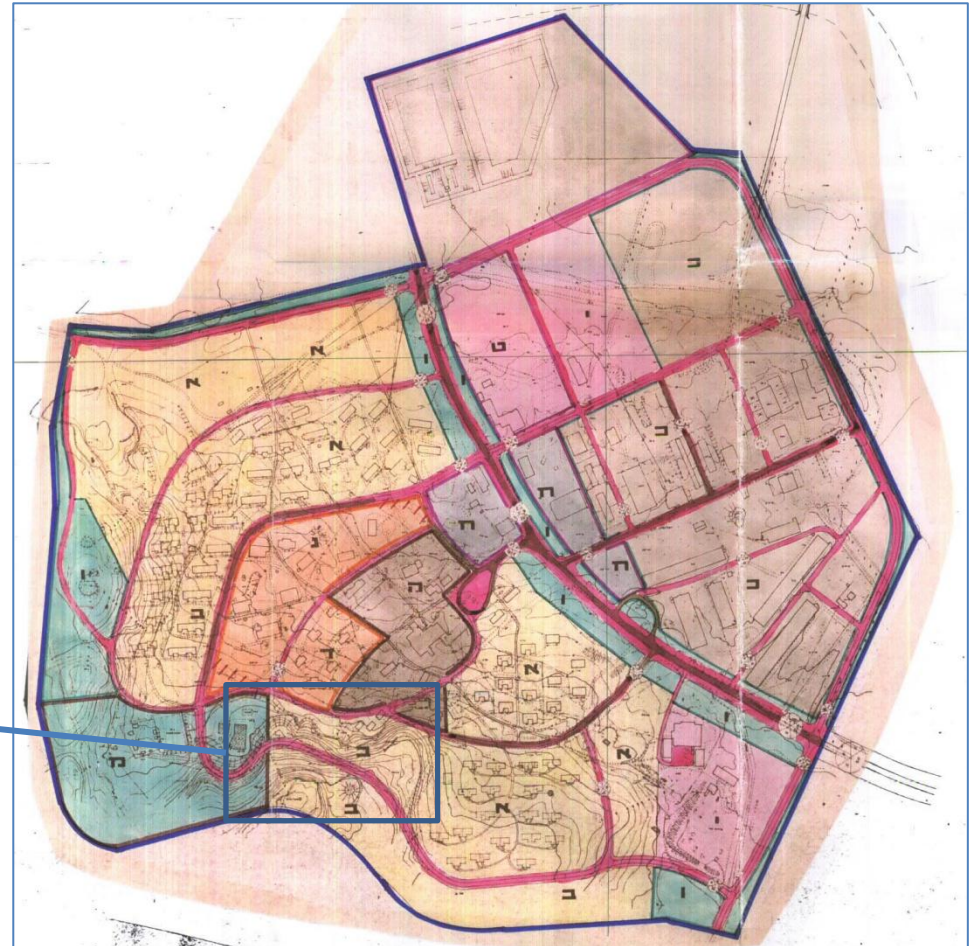
פרט נוסף: מאחר שלא הייתה תאורה בחצר ולא היו שירותים במגורים, והחברים היו נזקקים לשירותים המרוחקים מהבתים, או כשהפרות ברחו, או לכל צורך אחר לאור בחצר, היו קוראים בצעקות למפעיל הפרוז'קטור שיאיר את השטח שבו הזדקקו לאור. כך היה הפרוז'קטור למתקן רב תכליתי: גם כדי להאיר לחברים וגם לשמש לתאורה ביטחונית.

יהודה שחור - קיבוץ ארז

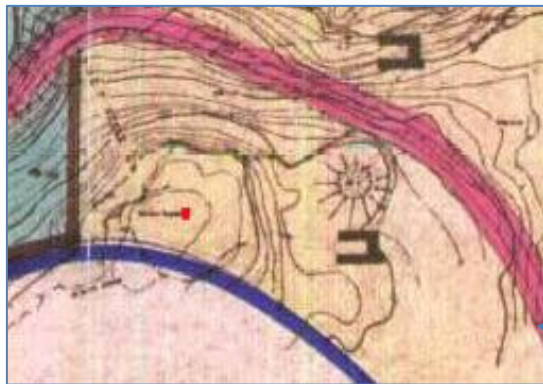
19. נסיבות הקמת הפרוז'קטור בקיבוץ ארז
(כתב: יהודה שחור, מתוך: נאמגב 2016).

4. תיאור מצב קיים

4.1 מפה טופוגרפית

האתר ממוקם באזור "ב" המוגדר כאזור מגורים מיוחד

20. מפה כללית של הקיבוץ וסימון מיקום הפרוז'קטור, 1978 (מתוך : אתר רמ"י)

4.2 תצ"א מצב קיים

הגבעה שעליה ממוקם
הפרוז'קטור נמצאת
במקום אסטרטגי
המשקיף על בתי הקיבוץ
בצפון ועל דרכי הגישה
אליו מדרום וממערב.

21. תצ"א של הקיבוץ וסימון מיקום הפרוז'קטור (Google Earth 2016)

4.3 תוכנית וצילומים כלליים של האתר

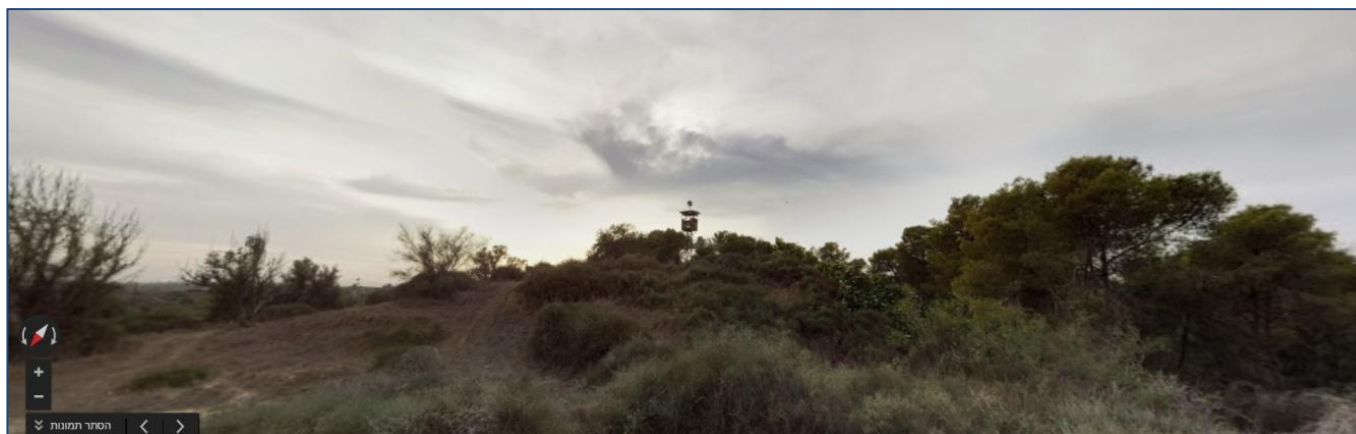
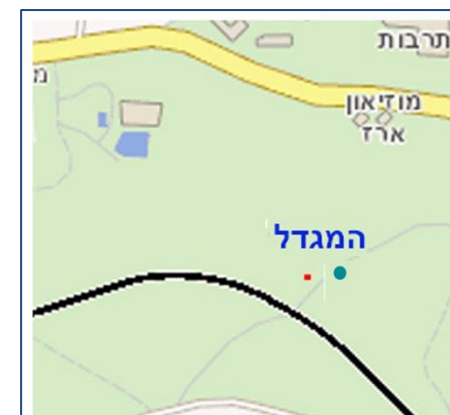

מדרום לגבעה שעליה ממוקם הפרוז'קטור עובר הכביש ההיקפי של הקיבוץ וגדר בטחון. העלייה אל גבעת הפרוז'קטור היא דרך שביל כורכר. הגבעה מכוסה בעצי אורנים שניטעו בידי קק"ל ושיחים אופייניים לאזור.

22. צילומים כלליים של האתר (צילום: מסיקה-תמנע 2016).

4.4 צילום האתר בהקשרו הסביבתי

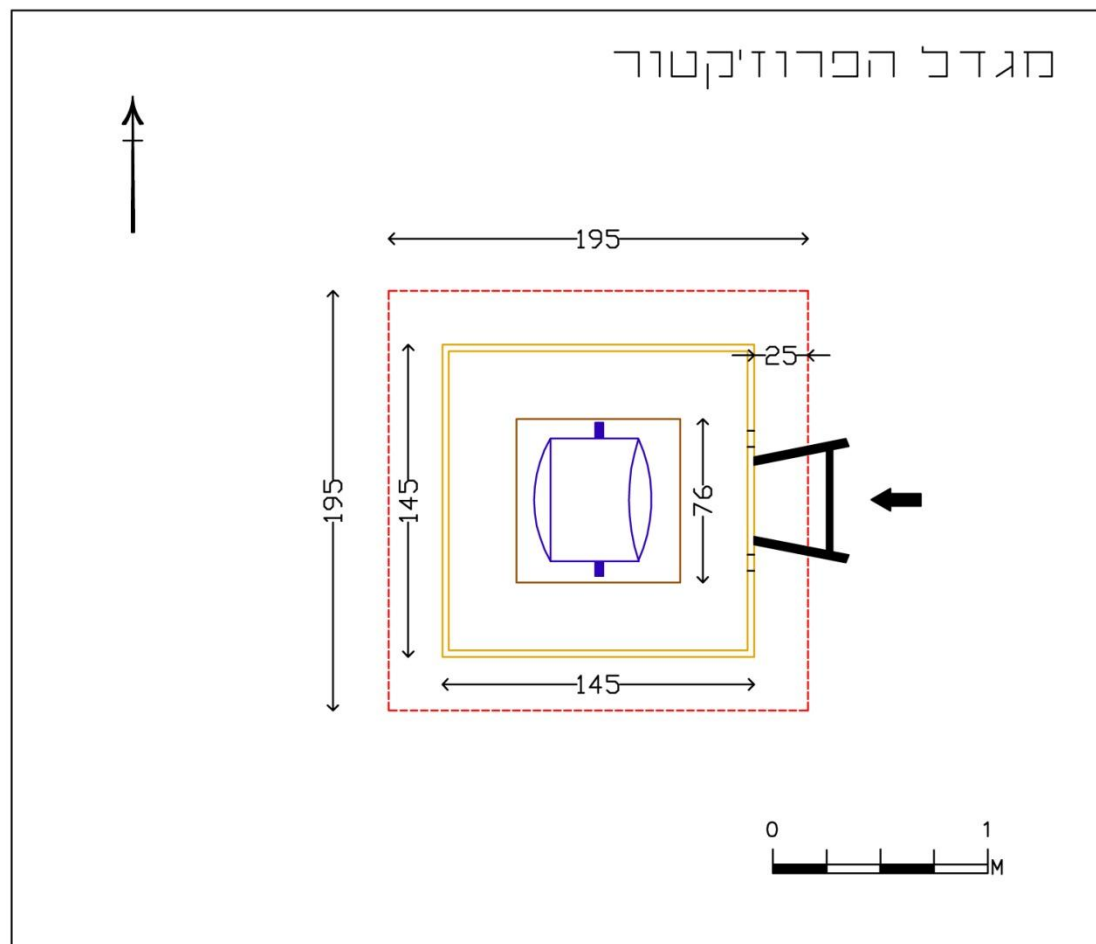
23. מבט אל גבעת הפרוז'קטור מבריכת המים שממזרח (מתוך: עמוד ענן, צילם: ג' גולזמן 2013).

4.5 תוכנית קיימת של המבנה

מידות מבנה ה"כלוב" – 1.45×1.45 מ' ;
גובה – 2 מ'.

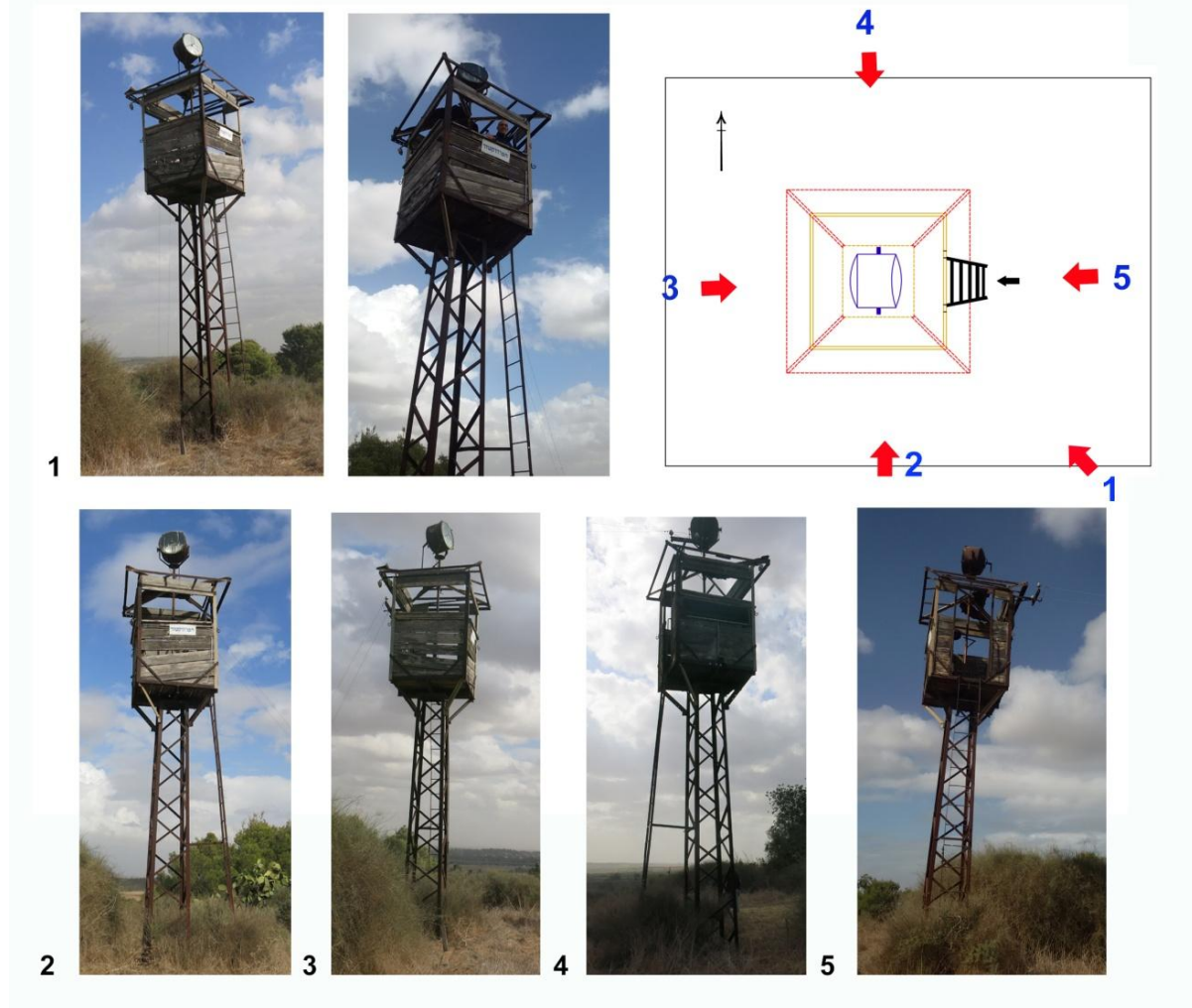
מידות משטח הגג – 1.95×1.95 מ', גובה –
0.36 מ'.

עמוד הבסיס – מידות 0.8×0.8 מ' ; גובה –
5.10 מ'.

24. תוכנית של המבנה (ערכה: מסיקה 2016)

4.5 תוכניות קיימות וצילומים של האתר וסביבתו

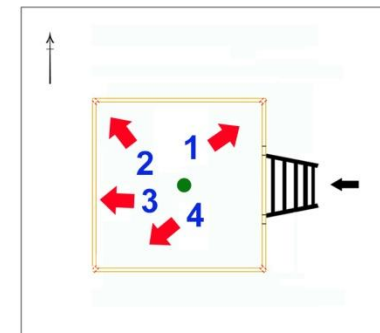
25. צילומים של חזיתות מבנה הפרוז'קטור (צילומים: מסיקה-תמנע 2016).

4.5 תוכניות קיימות וצילומים של האתר וסביבתו

מתוך מגדל הפרוז'קטור ניתן לתצפת על בתי הקיבוץ בצפון ובמערב ועל כבישי הגישה לקיבוץ. האזור מכוסה בעצי אורן שניטעו בידי קק"ל.

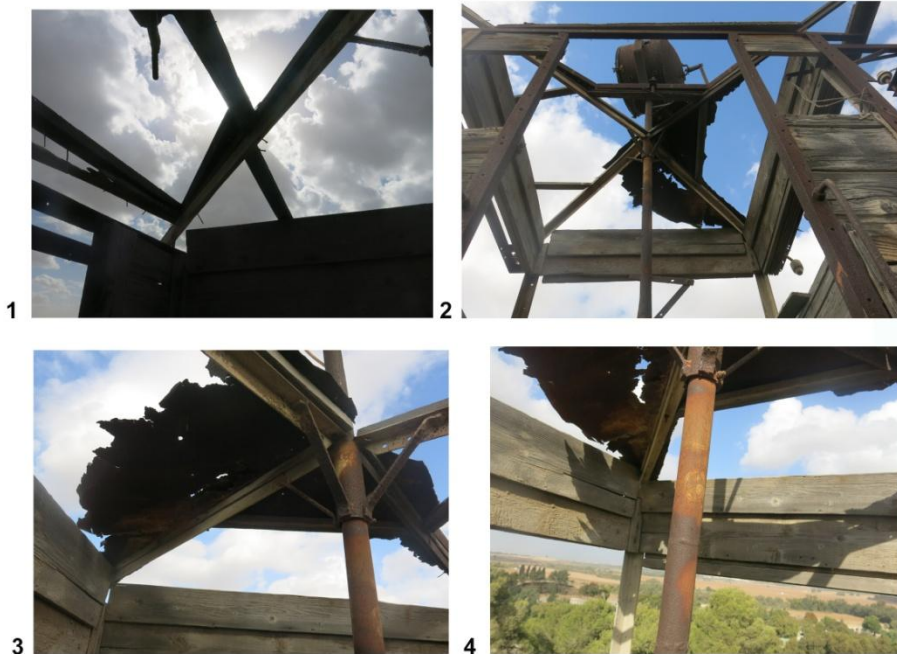
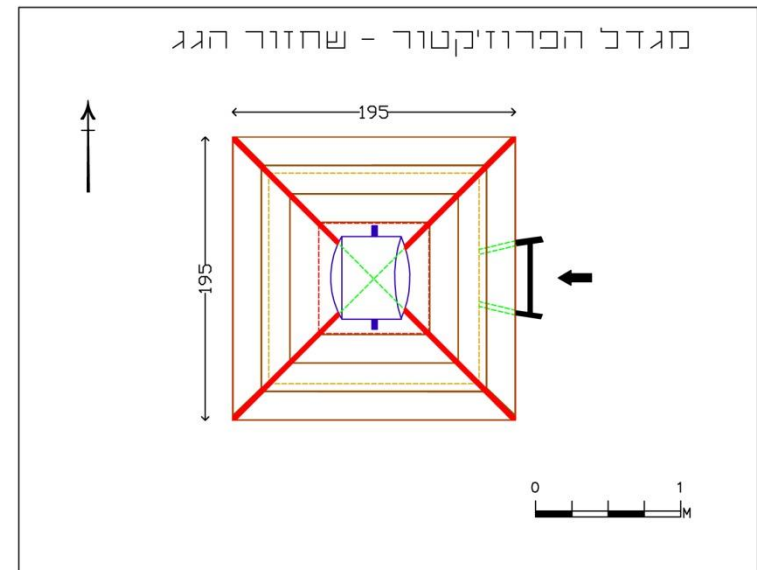
בשנות ה-50 האזור היה חשוף מלבד עץ חרוב שעמד מדרום מערב לפרוז'קטור.

26. צילומים מתוך המבנה (צילומים: מסיקה-תמנע 2016).

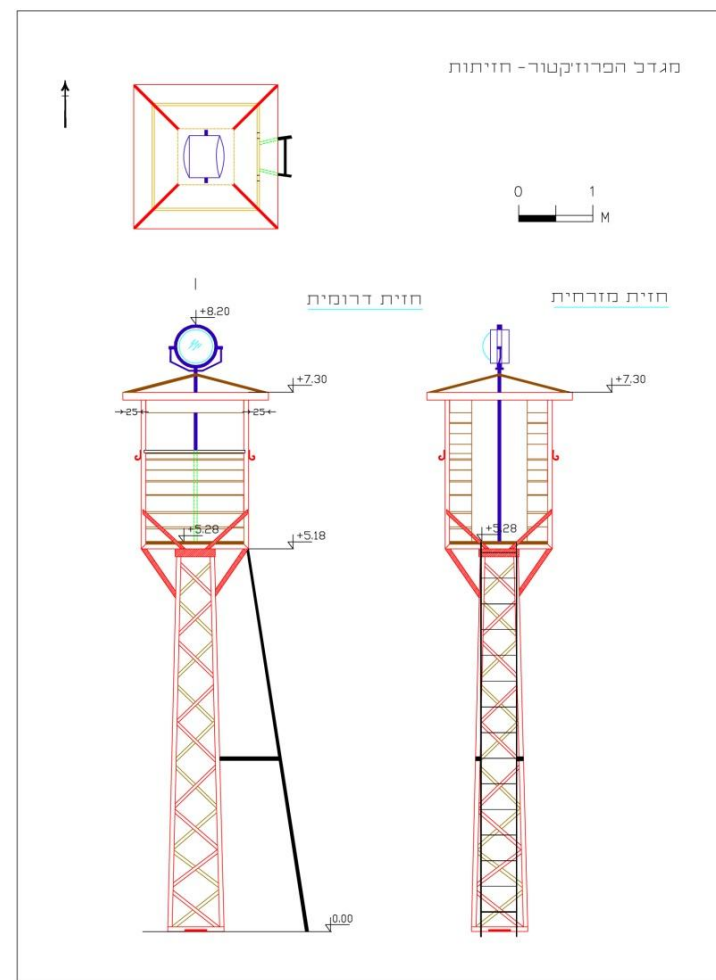
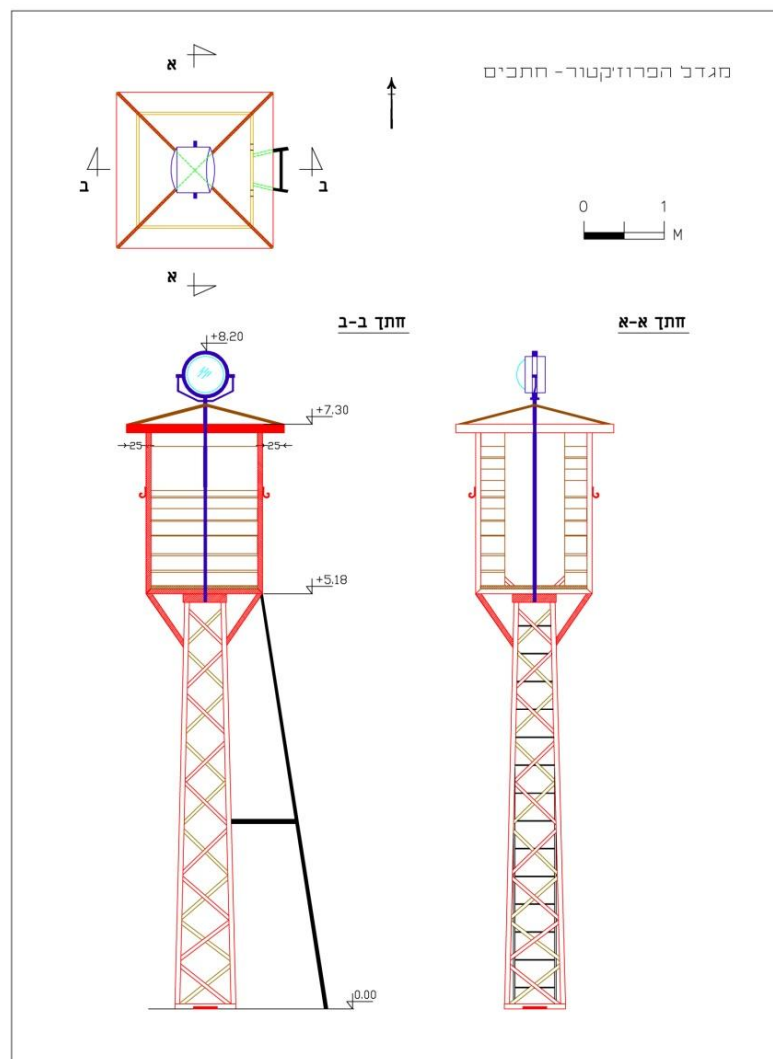
4.6 תוכנית וצילומי הגג

גג המבנה עשוי קונסטרוקציה של מוטות ברזל מוצלבים בחתך משולש ועליהם הונחו לוחות פח מגולוון דקים שנהרסו ברובם. אחד המשולשים נבנה על צירים כך שניתן היה לפתח אותו ולטפל בפנס.

27. צילומי גג המבנה (צילומים: מסיקה-תמנע 2016).

4.7 חתכים וחזיתות

28. שרטוט חזיתות וחתכים (ערכה: מסיקה 2016)

4.8 תאור כללי וצילום הצמחייה

בצמוד למגדל יש שיח שרביטן מצוי האופייני לאזור (1).

סביב הגבעה יש כיום עצי אורן שנטעו בידי קק"ל (2).

לדברי הותיקים צה"ל אסר על החברים לנטוע עצים בגבעה עד למלחמת ששת הימים.

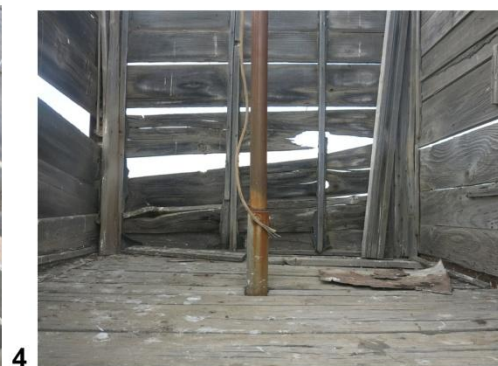
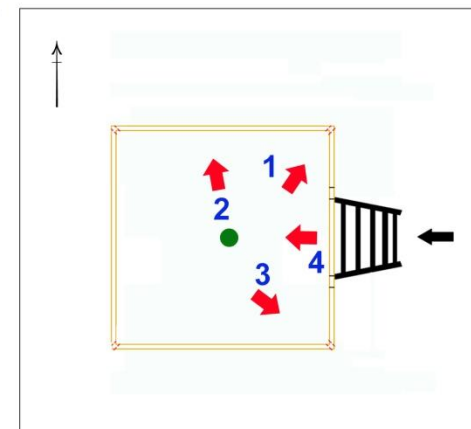
העץ היחיד שהיה במקור – הוא עץ החרוב שמדרום מערב למגדל הנראה גם בתמונות משנות ה-50 (3).

29. צמחייה מצב קיים – מול מצב היסטורי (צילומים: מסיקה תמנע 2016).

4.9 תאור כללי וצילום החללים הפנימיים

המבנה מורכב מבסיס ברזל ריבועי ועליו לוחות עץ שנקבעו במסמרים וברגים לרוחב המסגרת. מתקן הפרוז'קטור ניצב על גבי עמוד מעוגל, שהיה מונח בתוך צינור ברזל אחר, עם ידית לסיבוב הפנס ב-360 מעלות. העמוד ירד עד לבסיס רצפת המבנה. ניתן היה לסובב את מוט הפנס על מנת לכוונו למקום התאורה הרצוי.

30. צילום של פנים המבנה (צילומים: מסיקה תמנע 2016).

4.10 צילום פרטים אדריכליים עיקריים

1. עמוד בסיס מברזל
2. סולם שלבים
3. רצפה מלוחות עץ
4. בסיס בטון וברזל של העמוד
5. הפרוזקטור
6. שלט חדש.

31. צילום פרטים אדריכליים (צילומים: מסיקה תמנע 2016).

4.10 צילום פרטים אדריכליים – פתחים

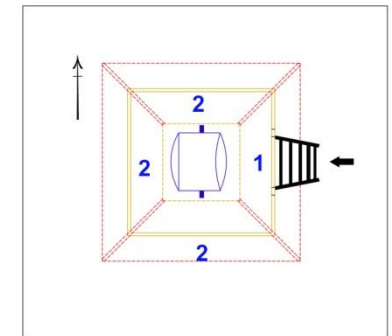

1

2

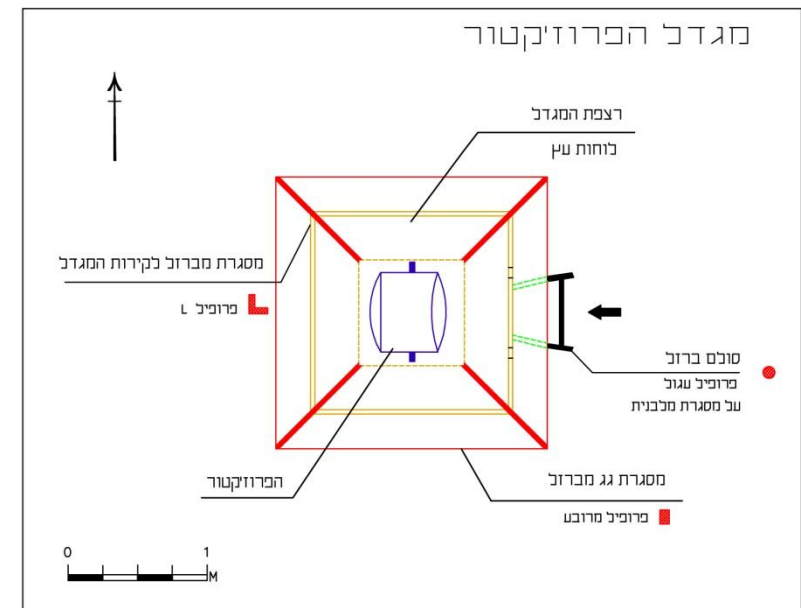
1. פתח כניסה בצד המזרחי עם מאחזי יד משני צדדיו
2. פתחי חלונות שנסגרו עפ"י צורך בתריסי עץ (לא שרדו). החלונות היו עשויים עץ עם חריצים שבהם הותקנו 2 חלונות זכוכית מקבילים נגדרים.

32. צילומי פתחים (צילומים: ארכיון קיבוץ ארז, מסיקה - תמנע 2016).

4.11 תאור כללי וצילום שיטות בנייה

1. קירות הכלוב – לוחות עץ מצופים בנייר זפת "טול".
2. רצפה – לוחות עץ מצופים בנייר זפת.
3. מסגרת הכלוב – פרופיל ברזל L
4. פנס פרוז'קטור מקורי על גבי מוט ברזל, שהיה מונח בתוך צינור ברזל אחר, עם ידית לסיבוב הפנס ב-360 מעלות.
- 5 – 6 סולם מברזל – שלבים בפרופיל עגול על גבי מוט מלבני. נלקח מאחת הבארות שהיו בסביבה

33. פרוט שיטות בנייה (צילומים: מסיקה תמנע 2016).

4.12 תאור כללי וצילום מפגעים

1. כיסויי גג – הרוס ברובו / חסר
2. רצפה וקירות העץ – סדוקים, הרוסים בחלקם.
3. מתקן הפרוז'קטור מנותק – מומלץ לשקמו ולהפעילו מחדש.
4. המבנה זקוק לבדיקה הנדסית כוללת על מנת שניתן יהיה לשוב ולטפס עליו.

1

2

3

4

34. צילום מפגעים
(צילומים: מסיקה תמנע 2016).

5. סיכום- הערכת אתר

הפרוז'קטור בקיבוץ ארז הוקם לצרכי ביטחון בתחילת שנות ה- 50 ע"י חברי הקיבוץ וביוזמתם. הוא שימש למטרות תצפית ותאורה עד לשנת 1967 ולאחר מכן ננטש. על הגבעה שמסביבו נותרו מתקנים נוספים ובהם שוחות ומגדל מים שהוקמו בימי מלחמת ההתשה וכן שרידים ארכיאולוגיים.

הערך האסתטי-אדריכלי של המבנה הוא נמוך. מדובר במבנה צנוע עשוי מבסיס עמוד חשמל שנלקח שלל מהבריטים בתוספת "כלוב" שנבנה בידי חבר הקיבוץ באמצעים זולים שהיו זמינים בקיבוץ באותה עת.

הערך הסביבתי של המבנה (נכון להיום) הוא מוגבל, מאחר והוא ממוקם בראש הגבעה, בשולי הקיבוץ ומוסתר ברובו בצמחייה ושיחים. יש לקוות שעם פיתוח הגבעה לצרכי תיירות, יזכה המתקן לנגישות ונראות סביבתית ראויה יותר (ר' תוכניתן של רוזנר-סלע וברנשטיין מינואר 2015, נספח 1). לעומת זאת, **הערך ההיסטורי-תרבותי** של המבנה הוא רב. מדובר באחד השרידים היחידים מראשית ההתיישבות בקיבוץ ארז, האוצר בתוכו זיכרונות וסיפורים רבים של ותיקי המקום ששהו בו ימים ולילות במשך שנים ארוכות. מגדל הפרוז'קטור מהווה סמל לתקופה שאיננה עוד, שמן הראוי לשמר ולספר עליה למען הדורות הבאים. מומלץ בזאת לשקם ולשמר את המבנה לטובת חברי קיבוץ ארז לדורותיהם כמו גם עבור כלל המטיילים שיבואו לטייל בחבל ארץ ייחודי ומרהיב זה.

6. פרטי עורך התיעוד

עוסקת בתיעוד ממוחשב של אתרים ארכיאולוגיים והיסטוריים משנת 1992

- מתמחה בביתוח מרחבי בעזרת GIS, מדידות וסקרים בשטח, הדמיות ושחזורים בתלת ממד תוך שימוש בכלי CAD.
- ב-15 השנים האחרונות עוסקת בעיקר בהכנת תיקי תיעוד, סקרים, יעוץ והצגת תוכניות לביצוע בפני ועדות תכנון.
- בעלת תואר ד"ר בחוגים לארכיאולוגיה וגיאוגרפיה מטעם אוניברסיטת ת"א.

הצהרת עורכת המסמך

אני החתומה מטה: ד"ר נטלי מסיקה, מס' ת.ז. 12319950

מצהירה בזה לאמור:

- אני ערכתי תיעוד מקדים של גבעת הפרוז'קטור בקיבוץ ארז.
- אני בעלת הכשרה ומומחיות הדרושים לערוך מסמך זה (ר' פרטים באתר הבית): <http://archaeologyandhistory.co.il>
- אני ערכתי את המסמך בעצמי.
- אני אחראית להכנת המסמך ולתוכנו לרבות הנתונים וההערכות המופיעים בו.
- אני מאשרת כי למיטב ידיעתי המקצועית, הנתונים נכונים ותואמים את ההנחיות שנתן מוסד התכנון.
- הצהרה זו ניתנה ביום 10/01/2017.

חתימה

7. מקורות מידע

ראיונות (1/12/2016):

אמיתי יצחק
יהודה שחור
משה "מק" קופרמן
גדעון ארליך
אבנר מלמד
טלי אמיתי – מנהלת
הארכיון

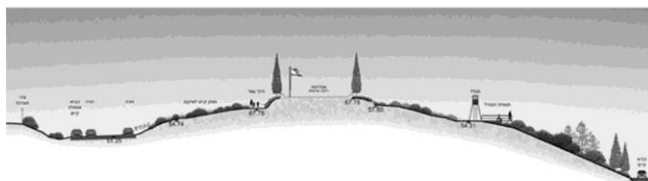
אטלס כרטא לתולדות ארץ-ישראל מראשית ההתיישבות ועד קום המדינה, ירושלים. הוצאת כרטא.
כהנא, פ', 2011: לא עיר לא כפר. האדריכלות של הקיבוץ 1910-1990. יד טבנקין, רמת אפעל.
נשרי יצחק, 1993: התחלות קשות קיבוץ ארז 1949 – 1959. הוצאת קיבוץ ארז.
פיינמסר, י' 1984: הקיבוץ בתכנונו. ספריית פועלים, המחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי.
שפירא, א' 2001: מדינה בדרך: החברה הישראלית בעשורים הראשונים. מרכז זלמן שזר.

אתרי אינטרנט:

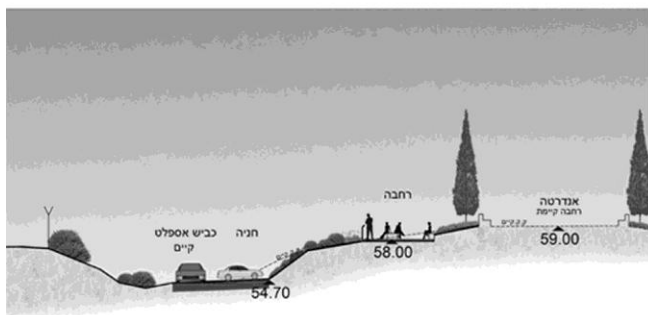
אתר קיבוץ ארז
אתר נדב מן
אתר תנועת העבודה
ויקיפדיה

7. נספחים – תוכנית שביל בין המגדלים (ערכו: צופיה רוזנר-סלע ואיריס ברנשטיין, ינואר 2015)

חתך א-א

חתך ב-ב

סכימת ייעודי שטח

תכנית כללית

קנ"מ 1:250

שביל בין המגדלים

סיפורו של קיבוץ ארז

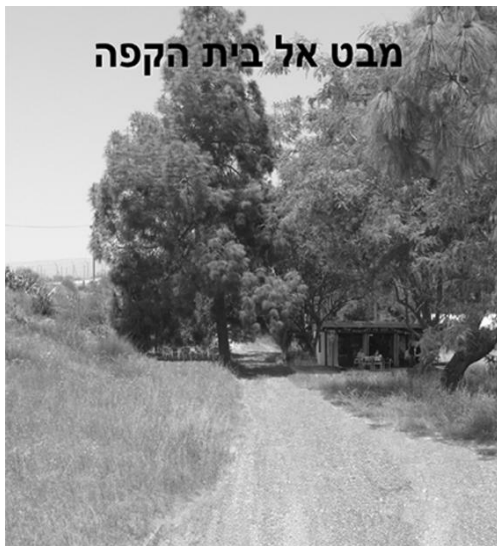
צופיה רוזנר-סלע ואיריס ברנשטיין

הרעיון: "שביל בין המגדלים"

פיתוח שביל שיחבר ברמה המנטאלית והפיזית אתרי מורשת משמעותיים בגבעות הקיבוץ, שיצרו רצף סיפורי וישמשו את התושבים ותושבי האזור לפנאי ומקום התכנסות לפעילויות משותפות.

שימור והנצחה של מורשת בוגרי הפלמ"ח, משנת 1948 ועד ימינו- בין גבעת האנדרטה וגבעת הפרוז'קטור ההיסטורי.

מבט אל בית הקפה

תצפית המגדל

מבט אל רחבת הפרוז'קטור

שביל טיול בטבע

